

Prospecció arqueològica a les proximitats del jaciment arqueològic dels Plans

Albert Castellà Fabré

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

Índex

Fitxa tècnica	pàg. 04
Motius de la intervenció	pàg. 06
Localització	pàg. 07
Marc geogràfic i geològic	pàg. 08
Síntesi històrica i antecedents arqueològics	pàg. 09
Metodologia	pàg. 11
Desenvolupament dels treballs arqueològics	pàg. 13
Conclusions i interpretació	pàg. 14
Bibliografia	pàg. 15
Annexos	
Annex 1. Documentació fotogràfica	pàg. 17
Annex 2. Planimetries	pàg. 25

FINANZIAL SRL

(Ateneo - via ... - ... - ...)

Numero di partita IVA

437 K 121 N 803

Indirizzo del domicilio

2,7221 Ha

Indirizzo di riferimento

1,42 Ha

Indirizzo di riferimento

Cap

Motius de la intervenció

Aquesta intervenció ve motivada per les obres d'instal·lació solar fotovoltaica de 200 kw connectada a xarxa, a la parcel·la 42, polígon 2, del terme municipal de Tarrés (Les Garrigues). La instal·lació fotovoltaica està concebuda i dissenyada com a parc solar, amb objecte de produir electricitat. Està promoguda per dues persones jurídiques i una de física: Campó Uno SL, Promosió 2000 SL i Mª Isabel Carrer Zaragoza. La representació general recau en Campó Uno SL, essent el seu representant el sr. Josep Lluís Molina Gol.

L'esmentada instal·lació es construirà en Sòl No Urbanitzable de Categoria Agrícola, amb clau SA (poden autoritzar-se edificacions i instal·lacions d'utilitat pública o interès social que no siguin incompatibles amb els diferents usos previstos en els diferents tipus de Sòl No Urbanitzable).

La instal·lació consta de quatre parts fonamentals: sistema generador FV, estructura de suport, onduladors, caseta d'obra. L'estructura de suport emprada és el seguidor solar a dos eixos. Aquests seguidors porten una sabata de formigó soterrada, de mides 2m x 2m x 0,8m. El nombre de seguidors serà de 40.

En una zona pròxima al lloc on s'ha de construir aquesta central fotovoltaica s'hi localitza el jaciment conegut com els Plans de Tarrés, classificat com un lloc d'habitació sense estructures, del Bronze final (-1200/-650 aC).

Localització

Terme Municipal: Tarrés

Comarca: Les Garrigues

Context: Zona No Urbanitzable. Àrea de conreus, força planera localitzada prop de la carretera de Tarrés a Fullea (LV – 2014), al Km 17. Sector al nord del centre urbà.

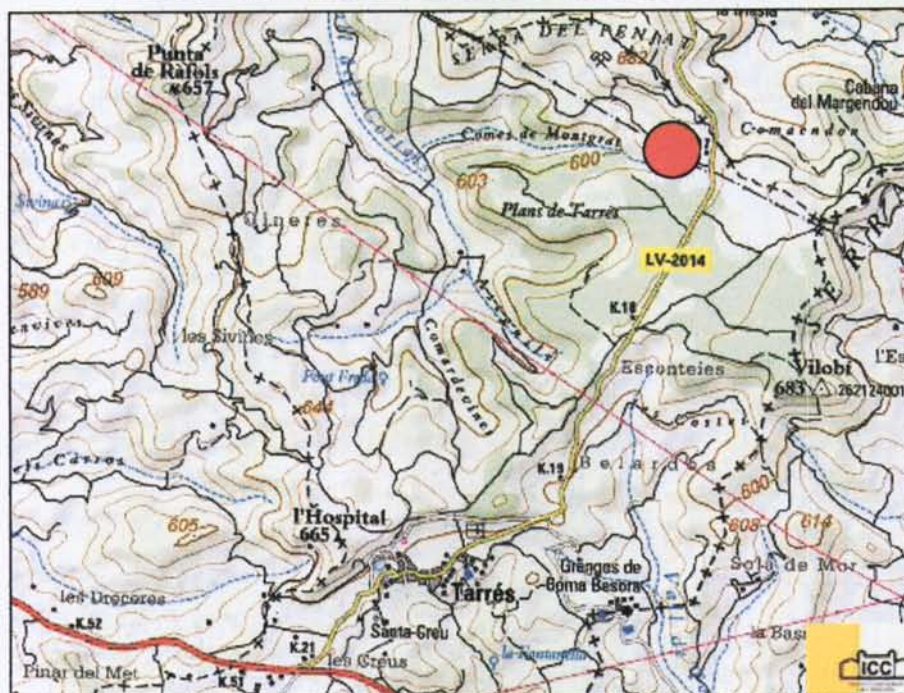

Fig. 1 i 2. Situació de la intervenció. Extret de <http://www.icc.es>

Marc geogràfic i geològic

La comarca de Les Garrigues, situada a la regió de Lleida, és constituïda per un planell inclinat vers el nord-oest i enèrgicament dessecat que constitueix l'extrem meridional de la Depressió Central Catalana i, al nord, per un sector de la plana d'Urgell. Forma part del vessant esquerre de la conca del Segre, des de les serres que formen la divisòria d'aigües amb el Francolí: serra de Llena, la més alta (alt del Corull, 1025m) continuada vers l'oest pels contraforts septentrionals del Montsant. Tanmateix, en dos indrets la comarca ultrapassa aquesta línia divisòria d'aigües: a la vall de Bovera, drenada pel riu de la Cana, afluent, per l'esquerra, de l'Ebre, i al sector de Vinaixa i Tarrés, drenat vers el Francolí i que morfològicament forma part de la Conca de Barberà. El curs d'aigua més important és el riu Set, afluent del Segre per l'esquerra, el qual té molts torrents tributaris, secs gairebé tot l'any; al nord, el barranc de la Femosa es dirigeix vers Lleida i va a afluir el Segre; drenen encara la comarca els cursos, normalment secs, dels barrancs d'Utxesa i de Carratalà, afluents també del Segre. El clima és de transició entre el mediterrani i el de la regió continental, amb una especial caracterització derivada de l'altitud i la sequedat de l'ambient.

El municipi de Tarrés està situat a l'est de la comarca de Les Garrigues, en una perllongació de la Serra de Vilobí (675 m) i la Serra del Tallat, on el pic més alt el trobem al cim del Tossal Gros (803 m). Limita al nord amb el municipi de Fullella, a l'oest amb Vinaixa, i a l'est i al sud amb Vimbodí i Poblet.

Els conreus agrícoles predominants són els de secà, destacant el conreu de cereals, ametllers, oliveres i vinya. Però a Tarrés la meitat del terme municipal es troba ocupat per superfície forestal, majoritàriament de pi blanc (*pinus halepensis*) i matollar, i en menor quantitat, de roures (*quercus pubescens*) i alzines (*quercus ilex*).

La geologia de la comarca es caracteritza per estar formada de sòls bruns calcaris, la formació dels quals la trobem en el període del Devonian. Una petita àrea, la que limita amb les comarques de la Conca de Barberà i el Priorat, les formacions geològiques són del període Carbonífer.

Síntesi històrica i antecedents arqueològics

Síntesi històrica¹

Tarrés va formar part del valiat àrab de Siurana. El 1149, Ramon Berenguer IV va fer donació del terme de Tarrés a Ramon de Boixadors i a la seva muller Ermessenda, a condició que hi construïssin una fortalesa. A mitjans del segle XIII, Tarrés passà a formar part dels dominis de l'abadia cistercenca de Poblet, de la qual no se'n separaria fins al primer terç del segle XIX.

Els elements arquitectònics que en destaquen més són la façana neoclàssica de l'església parroquial de Santa Maria, així com el seu campanar, construïts entre el 1792 i el 1800. També en destaca el porxo amb quatre arcs de mig punt de Cal Magre (antic hostel datat el 1809), la gran arcada de la casa de la Vila (1695), la Sala Parroquial, o l'arc ogival de la Font del poble.

El poble està format per carrers estrets i costeruts, amb nombroses construccions de pedra seca. Disseminades pel terme, hi ha nombroses cabanes de volta i forns de calç.

Antecedents arqueològics

La zona que ens ocupa, de gran riquesa arqueològica, es troba com ja hem dit, a tocar del jaciment conegut com Els Plans, al municipi de Tarrés. Segons la informació amb què es compta actualment, podem parlar d'un lloc d'hàbitat sense estructures conservades visibles, de l'època del bronze final (entre 1200 i 650 aC).

D'aquesta cronologia també es coneixen altres jaciments a l'àrea, com poden ser els de Els Tudossos o Pla del Cintet (entre els termes de Fullella i Tarrés), Serra del Penjat o Serra de les Argiloses I (Fullella) o La Roca Tomasa (entre els termes de L'Esplugu Calba i Fullella).

¹ Extret de: <http://tarres.ddl.net>

En podem destacar per època neolítica els jaciments de Les Serres II (Tarrés), Font de la Marieta i Punta del Dugo o Serra d'Aguiló (ambdós al terme de Fullella, Les Garrigues).

Finalment, comptem amb exemples del calcolític (Torrelles a Tarrés), de l'edat del ferro o món ibèric (Senan al municipi homònim de la Conca de Barberà) i romà imperial (El Serret, Tarrés), sense passar a parlar de les restes medievals i modernes que encara avui dia es poden observar als diferents pobles de la zona.

Metodologia

Degut a les característiques de l'obra i seguint les indicacions efectuades pel senyor Josep Gallart, arqueòleg territorial de l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya, a la província de Lleida, es va procedir a efectuar dues rases longitudinals de 50m, amb una profunditat variable segons les necessitats de l'obra. A més a més, també es van realitzar diverses rases de menor longitud, en diagonal respecte a les primeres.

La metodologia a seguir ha consistit en el seguiment ocular del rebaix mecànic de les zones d'intervenció. En cas que s'haguessin localitzat restes de tipus arqueològic, es seguirà la metodologia pròpia de l'arqueologia, tot realitzant el registre de les dades obtingudes a través del model de fitxa proposat per Harris-Carandini. Aquest model de fitxa permet el registre de forma sistemàtica de les unitats estratigràfiques: positives o dipòsits; negatives o retalls, arrasaments; així com interestrats o superfícies d'utilització.

Pel que fa al registre estratigràfic, en cada una de les àrees d'intervenció obertes, s'hauria realitzat el dibuix de les seccions que es creguessin necessàries, així com plantes acotades de tipus acumulatiu en cada un dels nivells d'ús.

De tots els estrats i estructures s'hauria fet la topografia i es documentarien fotogràficament. El registre topogràfic de les restes es duria a terme a partir de plantes de detall i seccions de la seqüència estratigràfica documentada a escala 1:20. La planimetria generada es presentarà digitalitzada, així com els dibuixos dels materials arqueològics, en cas de que siguin necessaris.

En cas que s'hagués localitzat material ceràmic o qualsevol altre element moble d'interès arqueològic aquest serà recollit i desat en bosses de plàstic identificades amb el nom del jaciment i el seu número d'unitat estratigràfica. Si

es tractés de materials delicats, aquests es protegiran segons les pautes estipulades per l'encarregat de restauració vinculat a la intervenció arqueològica.

Desenvolupament dels treballs arqueològics

La prospecció arqueològica que es va dur a terme a dues feixes situades dins el terme municipal de Tarrés, concretament a la Parcel·la 42, polígon 2, Km 17 de la carretera de Tarrés a Fullella (LV-2014), ha donat uns resultats arqueològics negatius. Els treballs van consistir en obrir dues rases longitudinals a cada una de les feixes, i a partir d'aquestes dues obrir-ne més amb un angle aproximat de 45° (veure planimetria).

La realització de les rases es va dur a terme amb una màquina retroexcavadora mixta. Les rases tenien una amplada de 0,60 metres, una profunditat aproximada de 0,80 metres, i una llargada específica per cada una d'elles. En total es van realitzar 10 rases (2 de longitudinals), i en cap es van recuperar restes de material arqueològic; tampoc es va observar la presència de cap tipus de retall (UE negativa), ni d'estructures.

L'estratigrafia que s'ha pogut observar amb la realització de les rases és la següent: primer una capa vegetal (fins l'actualitat aquests terrenys han estat camps de conreu agrícoles); a sota una capa compacta de llims o argiles de matriu geològica, que apareixien segons la zona on estava situada la rasa; i per sota d'aquest paquet ja hi aflorava la roca mare, formada per pedres del tipus calcària, i segons la zona també hi sortien gresos.

Una vegada finalitzats els treballs de seguiment arqueològic amb la màquina mixta, es van situar en planta les rases que s'havien realitzat dins la superfície de les dues feixes.

Conclusions i interpretació

La prospecció arqueològica duta a terme a la parcel·la 42, polígon 2, ha donat uns resultats arqueològics negatius. Al llarg de tot el seguiment, realitzat amb una màquina retroexcavadora mixta, no s'han trobat evidències de la presència de material arqueològic, estrats, estructures, UEs negatives...

Podem dir que a la resta de la superfície de la parcel·la, que s'ha de rebaixar 0,80 metres, difícilment apareixeran restes arqueològiques; però tampoc ho podem assegurar categòricament, ja que hi hauria alguna possibilitat que hi afloressin restes prehistòriques, degut a la proximitat del jaciment arqueològic dels Plans, amb una cronologia del Bronze Final – Ferro I (1200-650 aC).

Aquesta afirmació sembla poc probable vist els resultats del seguiment arqueològic, però tampoc es pot descartar.

Bibliografia

- <http://www.icc.es>
- <http://tarres.ddl.net>
- [http:// cultura.gencat.net/invarque](http://cultura.gencat.net/invarque)

Annex 1.

Documentació fotogràfica

Relació de fotografies

Foto 1. *Vista general abans del seguiment arqueològic.*

Foto 2. *Seguiment Rasa 1.*

Foto 3. *Vista general Rasa 1.*

Foto 4. *Seguiment Rasa 5.*

Foto 5. *Seguiment Rasa 8.*

Foto 6. *Seguiment Rasa 3.*

Foto 7. *Vista general una vegada acabada la prospecció arqueològica.*

Foto 8. *Vista general una vegada acabada la prospecció arqueològica.*

Foto 9. *Vista final Rasa 1.*

Foto 10. *Vista final Rasa 9.*

Foto 11. *Vista final Rasa 5.*

Foto 12. *Vista final Rasa 2.*

Foto 1. Vista general abans del seguiment arqueològic.

Foto 2. Seguiment Rasa 1.

Foto 3. Vista general Rasa 1.

Foto 4. Seguiment Rasa 5.

Foto 5. Seguiment Rasa 8.

Foto 6. Seguiment Rasa 3.

Foto 7. Vista general una vegada acabada la prospecció arqueològica.

Foto 8. Vista general una vegada acabada la prospecció arqueològica.

Foto 9. Vista final Rasa 1.

Foto 10. Vista final Rasa 9.

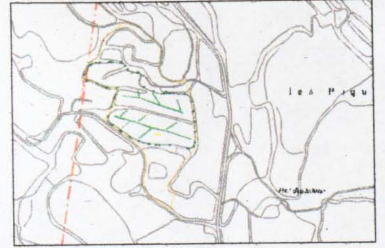
Foto 11. Vista final Rasa 5.

Foto 12. Vista final Rasa 2.

Annex 2.

Planimetries

□ Rases

CI València 24
 46100 València de Polvorosa
 I.S. 151/0001/00
 S.A. SPT spt@sptrpa.com
 www.sptra.org.es

ESTRATS Gestió del Patrimoni Cultural, S.L.

INTERVENCIÓ	
Prospecció arqueològica a les proximitats del jaciment arqueològic dels Plans	
TÍTOL	
Plànol de Situació de rases	
MUNICIPI	
Tarrés, Les Garrigues	
NUMERO	ANY
1	2007
DIRECCIÓ INTERVENCIÓ	
Albart Castellà Fabré	
AUTOR	
Roberto González Jimenez	
ESCALA	
	1:500
DISSENYA DORS	
Elaborat a partir del plànol d'obra	

